

Ekonomik Reform Programına (ERP) Genel Bakış

ERP NEDİR?

Ekonomik Reform Programları (ERP'ler), bir ülkenin ekonomi politikasının bel kemiği olarak kabul edilir - **ÖNEMLİ**

Uygulamada, 7 bölüm ve 2 ekten oluşan 200 sayfanın üzerinde belge, 40'tan fazla tablo bulunur - **KARMAŞIK**

ERP taslağının hazırlanmasında 100'den fazla kişi yer alır ve birçok paydaş da sürece dâhil olur - **KAPSAYICI**

ERP'ler makro-mali istikrarın nasıl sürdürüleceğini ve ekonomideki zayıflıkların giderilmesi ve toplumun daha dirençli hale gelmesi için yapısal reformların nasıl uygulanacağını ifade etmektedir.

ERP'ler, AB'nin sosyo-ekonomik konularda Batı Balkanlar ve Türkiye ile olan en üst düzeydeki ilişkisini temsil eder ve ekonomik politika diyalogunun temelini oluşturur. ERP'lerde tanımlanan reformların ve AB Üye Devletleri ile ortaklaşa kabul edilen politika rehberinin uygulanması; rekabet edebilirliğin artırılması, yeni iş alanları açılmasının teşvik edilmesi ve sosyal kapsayıcılığın sağlanmasının yanı sıra katılım sürecindeki ekonomik kriterlerin yerine getirilmesinin de anahtardır. Bu kriterler her yıl genişleme metodolojisi doğrultusunda yakından incelenir. Bu reformlarda somut bir ilerleme sağlanması için ERP'ler iç politika planlamasının temel unsuru haline gelmelidir.

ERP BÖLÜMLERİ

1. GENEL POLİTİKA ÇERÇEVESİ VE AMAÇLAR	Ülkede yaşanan temel ekonomik zorlukların ve politika önceliklerinin kısa açıklaması.
2. POLİTİKA REHBERİNİN UYGULANMASI	Ekonomik ve Mali Diyalogda kabul edilen politika rehberini uygulamaya yönelik alınan veya planlanan önlemlere genel bakış.
3. MAKROEKONOMİK ÇERÇEVE	Ekonomik eğilimlerle ilgili analiz ve tahminler.
4. MALİ ÇERÇEVE	Maliye politikasının hedefleri ve temel önlemleri ile mevcut ve gelecek iki yılın bütçe çerçevesi.
5. YAPISAL REFORMLAR	Rekabet edebilirliğin ve kapsayıcı büyümenin önündeki temel zorluk ve engellere yönelik en fazla altı yapısal reform.
6. YAPISAL REFORMLARIN MALİYETİ VE FİNANSMANI	5. Bölümde yer alan yapısal reformların maliyetleri ve finansman kaynaklarının özeti.
7. KURUMSAL HUSUSLAR VE PAYDAŞ KATILIMI	ERP'nin hazırlanması ve onaylanmasının yanı sıra halkın katılımına yönelik kurumsal sürecin açıklanması.

3., 4. ve 5. Bölümler, politika rehberinin uygulanmasına yönelik önlemlerle tutarlı olmalı, bu önlemlerle ve beklenen etkilerine atıfta bulunmalıdır.

GENEL POLİTİKA ÇERÇEVESİ, HEDEFLER VE POLİTİKA REHBERİ

PAYDAŞLAR VE SON TESLİM TARİHLERİ

ERP çalışma grubu:

- ERP koordinatörü
- Bakanlıklar, bölümler veya reform alanları düzeyindeki koordinatörler
- Ulusal IPA koordinatörüyle bağlantı

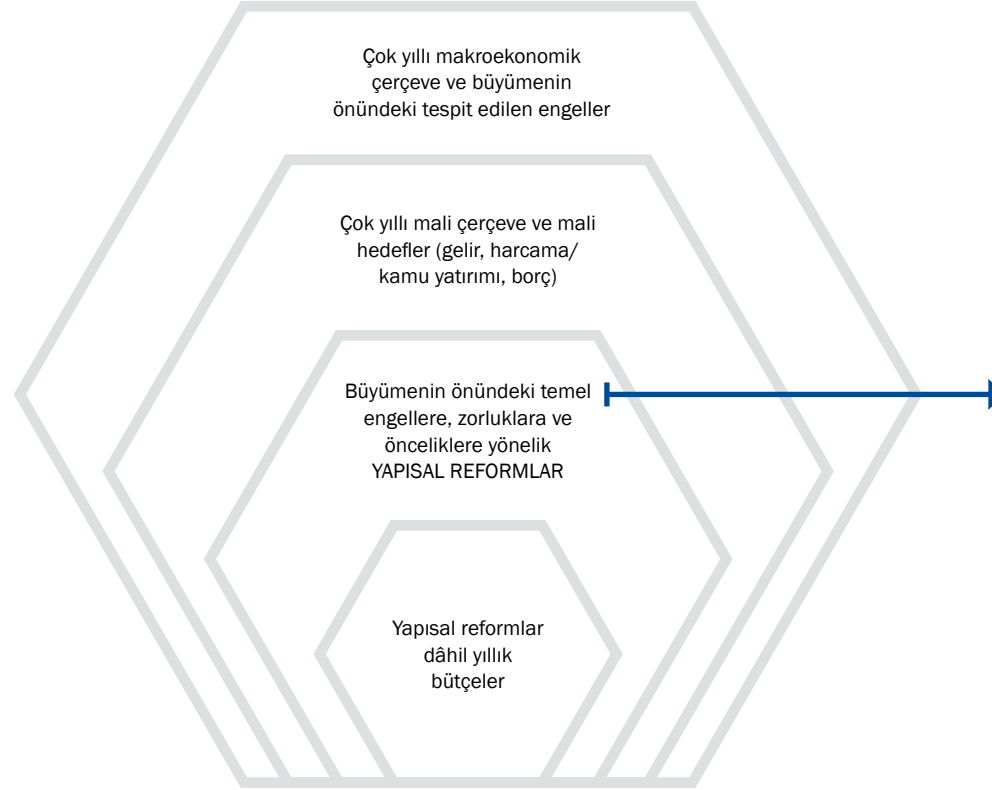
Diğer paydaşlar:

- İş dünyası, sosyal ortaklar ve sivil toplum, ülke meclisi ve bölgesel ve yerel yetkili makamlar

Halkın katılımıyla istişarelerin başlaması: **Kasım**

ERP sunumu:
15 Ocak

5. Bölüm, ERP'nin en önemli kısmıdır. Bu bölümde engellerin analizi yapılmalı ve aşağıdaki alanlarda altı yapısal reform belirlenmelidir:

1. Rekabet Edebilirlik
2. Sürdürülebilirlik ve dayanıklılık
3. Beşerî sermaye ve sosyal politikalar

Engellerin belirlenmesi ve reformların önceliklendirilmesi, ERP'ye yönelik güçlü bir siyasi taahhüt gerektirir.

Reformlar, AB ile ortaklaşa kararlaştırılan politika rehberini ve AB üyeliğine ilişkin ekonomik kriterlerin yerine getirilmesine ilişkin İlerleme Raporunda vurgulanan temel konuları ele almalıdır.

ERP TEDBİRLERİNİ HAZIRLAYANLAR İÇİN UYGULAMA KILAVUZU

TEDBİRİN SUNULMASI İÇİN GEREKENLER

ERP Kılavuz Notu, sunulacak tedbirin aşağıdakileri içermesini gerektirir:

- Tedbirle ilgili mevcut durumun, zorlukların ve engellerin analizi,
- Tedbirle ulaşılmaya istenen amaçların ve planlanan faaliyetlerin açıklaması,
- Sonuç göstergeleri ve tedbirin beklenen etkisi,
- Tahmini uygulama maliyetleri ve mevcut finansal kaynaklar,
- Uygulamaya yönelik risklerin ve bunların nasıl ele alınacağına açıklanması,
- Tedbirin diğer stratejik taahhütlerle ilişkilendirilmesi.

Tüm bu unsurların ERP koordinatörü tarafından sağlanan bir şablon üzerinde hazırlanması gerekmektedir.

MEVCUT TEDBİR GELİŞTİRİLMELİ Mİ YOKSA YENİ BİR TEDBİR Mİ UYGULAMAYA KOYULMALI?

Tedbirlerin çoğu son ERP'nin devamıdır. Uygulama süresinin genellikle üç yıl olması nedeniyle bu anlaşılabilir bir durumdur. Ancak uygulamaya koyulan veya bakanlığın olağan faaliyeti haline gelen bir tedbirin yenisiyle değiştirilmesi gerekir. Tedbirlerin uygulanmasının tamamlanmasına yönelik belirli bir son tarih belirlenmeli ve uygulama için gereken kaynaklar mevcut olmalıdır.

ERP'nin mantığını ve önceliklerini en iyi bilenler koordinatörlerdir; bu nedenle mevcut bir tedbir geliştirilmesi veya yeni bir tedbir uygulamaya koyulması kararı ERP koordinatörü ile ortaklaşa alınmalıdır. ERP'ye yeni öncelikler eklemek isteyebileceklerinden, bakanlığınızdaki karar vericilere danışmanız tavsiye edilir.

MEVCUT TEDBİRİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK ADIMLAR

1. ADIM

MEVCUT DURUMU BELİRLEYİN

Tedbirin uygulanmasıyla ilgili ilerlemeyi görmek için ERP ekindeki tablo 11'i doldurun.

Verilerden ve kendi bilgilerinizden yola çıkarak reform alanınıza dair analizi güncelleyin ve tedbirin sonuç göstergelerine yönelik mevcut en son değerleri bulun. Bu sayede, tedbirin uygulanmasıyla hâlihazırda gerçekleştirilmiş olan değişiklikler ve halen ele alınması gereken sorunlar hakkında bilgi sahibi olabilirsiniz.

2. ADIM

YAPILACAK İYİLEŞTİRMELERİ DEĞERLENDİRİN

Avrupa Komisyonu'nun son ERP değerlendirmesinde tedbir ve reform alanınızla ilgili yaptığı yorumları dikkate alın. Tedbirinizle ilgili olup olmadığını görmek için son ERP'nin emsal değerlendirmesinden alınan politika kılavuzunu kontrol edin. Avrupa Komisyonu'nun yorumlarına, politika kılavuzuna ve ERP Kılavuz Notunun gerekliliklerine yönelik olarak nelerin iyileştirilmesi gerektiği konusunda ERP koordinatörü ile görüşün.

Tedbirin uygulanması yetersizse, tedbirle ilgili faaliyetlerden sorumlu kişilerle tedbirleri iyileştirmek için atabileceğiniz adımlar hakkında görüşün. Tedbir beklenen sonuçları vermiyorsa, daha iyi hedef belirleme ve tasarım, kapsamı genişletme veya tedbire yönelik kaynakları artırma gibi yöntemlerle tedbir faaliyetlerinde revizyonlar yapmayı değerlendirin.

3. ADIM

TEDBİRİ GELİŞTİRİN (YENİDEN YAZIN)

Son ERP'deki mevcut metni kullanabilirsiniz, ancak gerekli iyileştirmeleri yapmaya dikkat edin:

- Avrupa Komisyonu ve ERP koordinatörünün yorumlarını ve rehberliğini yansıtacak şekilde tedbiri düzenleyin,
- Uygulamanın yetersiz olması durumunda, bunun nedenlerini ve çözüme yönelik atılan adımları açıklayın,
- Bir sonraki yıl için otomatik olarak faaliyet eklemeyin; bu sadece uygulama geciktiğinde veya hedeflere ulaşmak için daha fazla zamana ihtiyaç duyulduğunda gereklidir,
- Tahmini maliyetlerin ve finansal kaynakların yanı sıra sonuç göstergelerinin değerlerini güncelleyin,
- Tedbirin farklı unsurlarının hazırlanması için aşağıda verilen kılavuza başvurun ve gerekli iyileştirmeleri yapın.

YENİ BİR TEDBİRİN UYGULAMAYA KOYULMASINA YÖNELİK ADIMLAR

1. ADIM

TEDBİR GEREKÇELERİNİ VE TANIMINI YAZIN

Metni yazmaya başlamadan önce, yeni tedbirin içeriği konusunda bakanlığınızdaki karar vericilere ve ERP koordinatörüne danışın. Bu süreçte, tedbirin ele alacağı konuları, amaçlarını, gerçekleştirilecek faaliyetleri ve mevcut duruma yönelik iyileştirmeler açısından beklenen sonuçları açıkça tanımlayın.

ERP için yeni bir tedbir önerirken, OECD tarafından önerilen önceliklendirme kriterleriyle tedbirin karşılaştırılması gibi yöntemlerle bu tedbirin neden bir öncelik olduğunu gerekçelendirmeniz gerekir. Bir reform tedbirinin mevcut uygulama ve politikalara önemli değişiklikler getirmesi gerektiğini unutmayın. Uygulama için yeterli insan kaynağı ve mali kaynak bulunmalı ve tedbir mevcut durum üzerinde somut iyileştirmeler sağlayacak kadar güçlü olmalıdır.

2. ADIM

MEVCUT DURUMU ANALİZ EDİN

Yeni tedbire neden ihtiyaç duyulduğunu açıklamak için verilerden ve kendi bilgilerinizden yararlanarak reform alanınıza dair bir analiz hazırlayın. Çok fazla detay ve veri vermekten kaçının, temel sorunlara ve iyileştirilmesi gereken konulara odaklanın. Mevcut durumun tatmin edici olmamasının nedenlerini açıklayın. Bu nedenler “engeller” olarak adlandırılır ve tedbirde ele alınması gereken sorunları ortaya koyar.

3. ADIM

TEDBİR VE FAALİYETLERİNİ AÇIKLAYIN

Tedbirin tanımında tedbirin amaçları ve ele aldığı sorunlarla ilişkisi belirtilmelidir. Okuyucunun ne yapılacağını ve neden yapılacağını net bir şekilde anlamasını sağlamalıdır. Tedbir, daha geniş bir sektörel reformun parçasıysa veya diğer tedbirlerle bağlantılıysa, bu da açıklanmalıdır.

Faaliyetler, içinde bulunulan yıl ve gelecek iki yıl için planlanmalıdır. Aynı faaliyetleri üç yıl boyunca tekrarlamaktan kaçının – faaliyetler mantıklı bir uygulama sırası içinde birbirini takip etmelidir. Faaliyet sayısı 7’yi geçmemelidir (ancak daha az olabilir). Faaliyetlerin açıklamaları kısa olmalıdır. Faaliyet kapsamı, planlanan çıktılar ve sorumlu kurum açıkça belirtilmelidir.

4. ADIM

SONUÇ GÖSTERGELERİNİ SEÇİN VE BEKLENEN ETKİYİ AÇIKLAYIN

Tedbirinizin mevcut durumu nasıl iyileştireceğine dair mantıklı bir açıklama geliştirin. Bu ‘müdahale mantığını’ temel alarak, tedbirin ekonomi ve istihdam üzerinde beklenen etkisini açıklayın. Etkinin büyüklüğünü verilerle (ör. GSYİH, ihracat) belirtmeye çalışın. Bu, tedbirin neden öncelikli olduğunu göstermenin anahtarıdır.

Sonuç göstergeleri, bireysel faaliyetlerin uygulanmasıyla değil, amaçlarla veya tedbirin beklenen etkisiyle ilgili olmalıdır. Gösterge hedefleri, mevcut durumda beklenen iyileştirmeleri gerçekçi bir şekilde ifade etmelidir. İstenen tüm sonuçlara ve etkiye ulaşması için daha fazla zamana ihtiyaç duyulan tedbirlere yönelik göstergeler için hedef yıl üç yıllık ERP dönemini aşabilir.

5. ADIM

UYGULAMA MALİYETLERİNİ VE MEVCUT FİNANSMAN KAYNAKLARINI HESAPLAYIN

Tedbirin uygulanabilirliğini kontrol etmek için, tedbirin her faaliyetine yönelik uygulama maliyetlerini hesapmanız gerekir. Yalnızca ek maliyetler hesaplanmalıdır – bu da uygulamada mevcut personelin maaşlarını ve dolaylı maliyetleri hesaba katmanız gerektiği anlamına gelir.

Maliyetler, tedbir için orta vadeli bütçeden ve IPA gibi dış kaynaklardan sağlanan finansmanla karşılanmalıdır. Kaynakların mevcudiyeti Maliye Bakanlığı ve IPA koordinatörü tarafından teyit edilmelidir. Mevcut kaynakların tüm maliyetleri karşılamadığı tedbirler, yalnızca istisnai durumlarda ve ERP koordinatörü ile mutabık kalınarak ERP’ye dahil edilebilir.

6. ADIM

UYGULAMAYA İLİŞKİN RİSKLERİ DİKKATE ALIN

Uygulama riskleri çoğunlukla yetersiz uygulama kapasitesi, koordinasyonda başarısızlık, siyasi karar vericilerin desteğinin olmaması, kilit paydaşlarla yetersiz iş birliği, beklenmeyen maliyet artışları veya yetersiz finansman ile ilgilidir. En önemli riskleri belirleyerek bunların çözümü için hangi adımları atacağınızı açıklamalısınız.

7. ADIM

TEDBİR TASLAĞINA SON HALİNİ VERİN

ERP’ye son halini verirken ERP koordinatörü ve paydaşlardan alınan görüşlerin yanı sıra Avrupa Komisyonu’nun Sonbahar misyonu sırasında yaptığı yorumlar ile CEF ve TAİEX (Teknik Destek ve Bilgi Değişim Mekanizması) uzmanlarının yorumlarını dikkate alarak tedbir taslağınızı geliştirmeniz gerekir.

FAYDALI KAYNAKLAR

- Etki Değerlendirmesi > [ERP’deki yapısal reformların ekonomik etki değerlendirmesine yönelik kılavuz \(CEF\)](#)
- Tedbirlerin önceliklendirilmesi > [ERP Önceliklendirme aracı \(OECD\)](#)
- Durum analizi > [ERP Teşhis aracı \(OECD\)](#)
- Tedbir açıklaması > [İyi bir yapısal bir reform tanımı yazmaya yönelik ipuçları \(CEF\)](#)
- Sonuç göstergeleri > [KPI seçimi ve ERP’deki yapısal reformların sonuçlarının izlenmesine yönelik kılavuz \(CEF\)](#)
- Maliyetlendirme ve finansman > [Yapısal reformların maliyetlendirilmesine ilişkin metodolojik rehber \(CEF\)](#)